

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Rinkenæs 2020

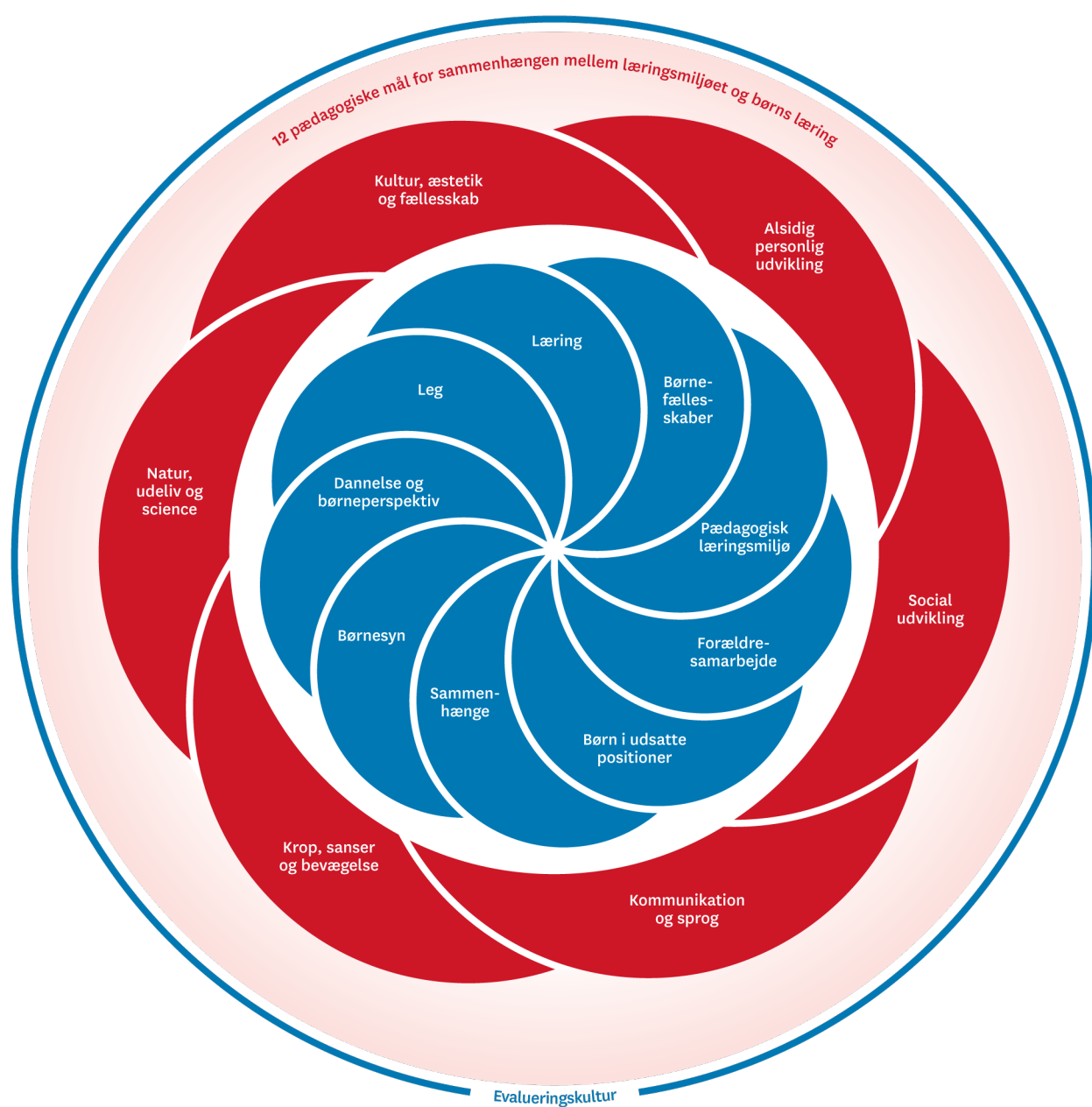

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Dagtilbud Broager/Gråsten er et geografisk stort område. Vi dækker de kommunale dagtilbud i Rinkenæs, Egernsund, Gråsten, Kværs og Broager.

Vi er 7 afdelinger, hvor dagplejen er en del af de 6 af afdelingerne.

Alle afdelinger har hver deres særkende, men vi har også meget vi er fælles om.

Vi har fokusgrupper der sikrer, at der er en fælles opmærksomhed omkring forskellige pædagogiske temaer, eks. sprogtilegnelse, it eller motorik.

Vi har et godt og formaliseret samarbejde med sundhedsplejen ligesom vi har et konstruktivt samarbejde med de kommunale skoler, især omkring overgang fra dagtilbud til skole.

Hvor det er muligt deler vi vores pædagogiske viden med hinanden så vi alle kan blive så dygtige som muligt til gavn for børnene.

Vi har fokus på børnefællesskaber hvor alle medarbejder hver dag arbejder på at give barnet en god dag i et udviklende miljø.

Hvem er vi i Rinkenæs:

Rinkenæs Børnehuse er en lille institution, der har til huse i en ældre men velholdt bygning. Vi har en vuggestuegruppe med en normering på 10 børn og en børnehavegruppe med en normering på 30. I vuggestuen har vi mulighed for at dele børnene op i to grupper så de ældste for mulighed for at arbejde lidt mere med f.eks. selvhjulpethed inden de skal i børnehave. I børnehaven har vi Radiserne der er de yngste, Krudtuglerne der er mellemgruppen og Solsikkerne der er de ældste.

Vi har et godt samarbejde med vores lokalsamfund, kirke og plejehjem og skolen. Vi har et godt og formaliseret samarbejde med både SFO og skole der sikre at børnene får den bedste skolestart.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

Børnesyn, Dannelse, Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber.

De 5 elementer - først hvad der er fælles for området og derefter hvordan vi gør det i Rinkenæs Børnehus:

Børnesyn

Det fælles for området:

Alle børn skal have en god dag i et udviklende miljø.

Vores værdier:

- At det at være barn, er værdi i sig selv.
- At barnet har ret til at være barn.
- At barnet skal føle sig ønsket.
- At barnet har ret til omsorg og nærvær.
- At barnet er unikt og der skal være plads til forskellighed.
- At barnet skal anerkendes og respekteres.
- At det altid er den voksnes ansvar at skabe den gode relation til barnet.
- At vi skal tage udgangspunkt i det enkelte barn og se barnet hvor det er og arbejde i nærmeste udviklingszone.

Det gør vi ved:

I Børnehuset Rinkenæs tror vi på, at barnet fødes som et socialt individ med særlige ressourcer og potentialer, hvor der skal gives mulighed for at udvikles og udfoldes i et fællesskab som barnet skal lære aktivt at agere i.

Det kommer til udtryk ved:

- Skabe trygge rammer for hvert barn
- Vi møder barnet på en anerkendende og empatisk måde
- Vi yder omsorg og tager vare på det enkelte barn og familie
- Alle børn har ret til nærvær
- Det skal være naturligt at barnet bliver trøstet og taget op

- At vi ser hvert enkelt barn, og anerkender at barnet fra tid til anden kan have behov for at trække sig fra fællesskabet
- At der er plads til forskelligheder i huset
- Barnet har ret til at turde fejle
- At den voksne viser tillid til at barnet godt kan
- Støtte barnet til at blive selvhjulpent
- Arbejde med zone for nærmeste udvikling
- Børn har ret til at have det sjovt og fjollet

Børnene møder os tillidsfuldt i både vugge og børnehave. Børnene er trygge ved de voksne og ved deres kammerater hvilket giver dem ro til individuel udvikling. De tør fejle

Dannelse og børneperspektiv

Det fælles for området:

Vi skal skabe et miljø og en kultur, hvor barnet medinddrages, kan begå sig og har indflydelse på eget liv.

Vores værdier:

- At barnet udfordres i dets læring, udvikling og dannelses processer.
- At barnet er medskaber af egen dagligdag.
- At barnet har ret til medbestemmelse/selvbestemmelse
- At barnet har ret til leg.
- At barnet har en stemme.
- At barnet tages alvorligt.
- At barnet er en del af et demokratisk fællesskab.
- At dannelse sker i relationer.

Det gør vi ved:

I Rinkenæs Børnehus skal vi lære barnet at begå sig i samfundet. Barnet skal have indflydelse på egen hverdag og deltage i demokratiske sammenhænge.

- At lære barnet sociale og samfundsmæssige spilleregler
- At barnet har indflydelse på egen dagligdag
- At give barnet valgmuligheder/demokrati
- At vi har fokus på andre kulturer

Det kommer til udtryk ved:

Hvis der skal være afstemning om noget bruger børnene somme tider stemmesten. De store børn prøver selv at løse konflikter ved at sætte sig sammen og snakke om det.

Børnene har kendskab til andre lande.

Børnene er gode til at danne relationer når de er i små grupper. Børnene tager initiativer både inde og ude, så de er med til at skabe deres dagligdag. Børnene kan vente på tur.

Leg

Det fælles for området:

Legen skal være grundlæggende og være med til at fremme barnets trivsel, læring og udvikling.

Vores værdier:

- At barnet indgår i et socialt fællesskab.
- At barnet har rum til at lege.
- At vi følger barnets initiativer, da legen bliver til undervejs.
- At legen anerkendes, respekteres og at der bliver plads til det i hverdagen.
- At barnet har ret til fri og spontan leg og at der gives plads til fantasien.
- At vi tilbyder fysiske legemiljøer, som skaber lyst til leg, da leg udvikler barnets fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet
- At vi efter behov guider/er rollemodeller for barnets lege og ikke mindst udfordrer barnets leg.

Det gør vi ved:

I Børnehuset har barnet har ret til plads og tid i hverdagen til spontan og selvorganiseret leg. De voksne er opmærksomme på hvorvidt det er nødvendigt at guide barnet i legen så barnet trives, udvikles og oplever at være en del af et fællesskab.

- Skabe gode rammer for leg
- Indrette fysiske legemiljøer således at de fremmer børnenes lyst til at lege
- Give barnet mulighed for at udvikles og udfordres gennem leg.
- Legen giver plads til at afprøve nye roller og relationer
- At der er plads til at børn må lege uden voksen overvågning
- At de har mulighed for at fordybe sig i leg – flow
- Guide så det enkelte barn har mulighed for at være i en legerelation eller give plads til alene leg
- Vi anerkender de konflikter børn kan få i legen og guider dem igennem
- Støtte barnet i at udvikle fantasien igennem leg ved bl.a. at give dem nye input

Det kommer til udtryk ved:

Børnene leger i forskellige legemiljøer, hvor både børn og personalet skifter mellem at være lege-kammerat, tilskuer, legeleder, tingfinder og instruktør.

Læring

Det fælles for området:

Læring sker hele dagen gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer.

Vores værdier:

- At barnets læring sker i børnefællesskaber og sociale relationer.
- At hverdagsrutiner skaber læring.
- At barnet lærer gennem leg.
- At barnet lærer når de møder de rette udfordringer.
- At trivsel er en forudsætning for læring.
- At gode læringsmiljøer inspirerer til leg og læring.

- At barnets læring fremmes af at begå fejl, famle og slippe fantasien løs.

Det gør vi ved:

I Børnehuset lærer barnet lærer ved, at bruge sin krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer samt ved at eksperimentere og gøre opdagelser. Barnet skal turde at begå fejl og slippe fantasien løs.

- At anerkende at læring sker gennem relationer – sammen med andre børn og voksne
- At udfordre barnet både kropsligt, sanseligt og kognitivt
- At inddrage barnet i hverdagens rutiner
- Understøtte og fremme barnets nysgerrighed
- At vi arbejder ud fra de forskellige læreplanstemaer
- At skabe en balance mellem børns spontane leg og voksen planlagte aktiviteter
- At møde barnet hvor det er og fange dets interesser
- At samarbejde med forældrene om barnets læring
- At bygge videre på tillært læring

Det kommer til udtryk ved:

At barnet fordyber sig i de planlagte forløb/temaer

Vi oplever ofte at barnet bygger videre på nogle emner f.eks. bondegård og man hører børnene synge sange de har lært.

Børnefællesskaber.

Det fælles for området:

Barnet skal opleve at være en del af et positivt børnefællesskab.

Vores værdier:

- At barnet skal være medskaber af et børnefællesskab.
- At barnet skal lære at mestre eget liv.
- At barnet har ret til at indgå i sociale relationer.
- At barnet har ret til gode venskaber og til at have en ven.
- At barnet har ret til kulturelle fællesskaber.
- At barnet har ret til et inkluderende og udviklende miljø.
- At barnet har ret til opmærksomhed, anerkendelse, trivsel og læring.

Det gør vi ved:

I samarbejde med forældrene skal vi være medvirkende til at barnet får mulighed for at etablere venskaber på tværs af alder, køn, kultur og social baggrund og at mobning forebygges.

- At skabe legemiljøer hvor barnet kan mødes i forskellige lege relationer
- At hjælpe barnet til at blive en del af børnefællesskabet
- Ved at acceptere forskelligheder
- Ved at lære barnet sociale spilleregler
- Ved at være opmærksom på mobning
- At give mulighed for at alle kan lege ligeværdigt sammen uanset alder og køn

- At anerkende at hvert enkelt barn har noget at bidrage med til fællesskabet
- At opfordre forældre til at danne forskellige legerelationer hjemme

Det kommer til udtryk ved:

Børnene leger i forskellige konstellationer og de er trygge ved hinanden

---

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Rinkenæs arbejder vi bevidst med det pædagogiske læringsmiljø - målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Vi er opmærksomme på at læring findes i alt hvad vi fortager os i løbet af en dag, lige fra daglige rutiner til læreplanstemaer. Vi varierer læreplansmiljøerne, og vi præsenterer barnet for forskellige læringsmiljøer både ude og inde. – se vores hverdagspædagogik.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

For at hvert barn hver dag skal have en god dag i et udviklende miljø, er der brug for, at vi som dagtilbud arbejder tæt sammen med forældrene.

Hjemmet er fundamentet for det enkelte barns dannelse og er rammen om den kultur barnet formes af og til.

For at der bliver en sammenhæng mellem hjem og dagtilbud er det derfor af afgørende betydning, at der er et åbent og trygt samarbejde mellem forældre og dagtilbuddet, hvor det fælles fokus er at skabe trygge og udviklende rammer for barnet.

I vores dagtilbud har vi et stort fokus på overgange. Overgange fra hjem til dagpleje eller vuggestue, videre i børnehave og overgangen til SFO/skole. Vi samarbejder som kommunalt dagtilbud med øvrige kommunale tilbud.

Hver gang der er en overgang vil I som forældre blive inviteret til et individuelt møde. Her vil I eksempelvis blive informeret om, hvordan vi modtager nye børn, inkludere dem i den allerede eksisterende gruppe, dagligdagen og eventuelle særlige ting det nye sted. Det er også her forældrene bidrager med deres viden om barnet så man sammen kan drøfte, hvordan både forældre og dagtilbud kan understøtte barnets overgang til det nye sted bedst.

Det er vigtigt for os, at både børnene og forældre oplever, at der er en sammenhæng i det, der sker i deres barns liv. Derfor har vi også et formaliseret samarbejde med både sundhedsplejerske og tandplejen.

Vi kan på den måde bedre hjælpe forældre, hvis de i perioder oplever, at der kan være ting de bliver usikre om i forhold til deres barn.

Hvert år bliver det enkelte barn trivselsvurderet. Her ser primærpersonalet på det enkelte barns trivsel. Denne trivselsvurdering er medarbejdernes redskab til at tilrettelægge de aktiviteter der understøtter barnets udvikling bedst.

Barnet kan vurderes i grøn, gul eller rød position.

Bliver et barn vurderet i gul eller rød position, vil forældrene altid blive indkaldt til en samtale, hvor der drøftes, hvordan man sammen bedst bringer barnet i grøn position.

Hver dag sker der mange aktiviteter i dagtilbuddet, nogen er planlagte af de voksne med fokus på en specifik udvikling af det enkelte barns kompetencer, men endnu flere daglige aktiviteter er hverdagsrutiner. Det kan være afleveringen, måltiderne, toiletbesøg, samling, tage tøj af og på, oprydning, bleskift, middagssøvn og meget, meget mere. I alle disse rutiner ligger genkendelighed og dermed tryghed for barnet, men der ligger også rigtig meget læring. Det er derfor vigtigt, at der også omkring hverdagsrutiner er et samarbejde mellem forældre og dagtilbud, hvor der arbejdes i samme retning.

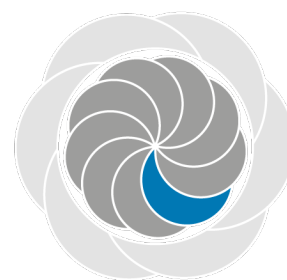
Et lille eksempel kan være, hvis et barn vasker hænder og får meget våde ærmer. I børnehaven arbejder man med at gøre børn selvhjulpne, derfor vil barnet blive opfordret til at finde en tør bluse, tage den våde af og den tørre på. For nogle børn er det nemt, for andre en stor opgave. Men hvis barnet også hjemme øver sig på at tage tøj på selv bliver det hurtigt nemmere og barnet oplever en glæde ved at kunne selv.

I Rinkenæs mener vi, at et godt forældresamarbejde bidrager til at understøtte og fremmer børns trivsel og læring. Der er en forventning om at både forældre og personale har et ansvar så der skabes en sammenhæng mellem hjem og institution så barnet oplever en rød tråd.

Det er vigtigt med en gensidig kommunikation, information og opmærksomhed. Vi gør meget ud af at kommunikere ud til forældrene hvilke temaer og udviklingsområder der arbejdes med. I forbindelse med temaer involveres forældrene i højere grad – se hverdagspædagogik

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Sønderborg kommune arbejdes der målrettet med tidlig opsporing og indsats (TOPI).

Her anvendes en trivselsvurdering der sammen med personalets observationer er et brugbart redskab, hvor vi sikrer, at alle børns trivsel bliver vurderet 2 gange årligt.

Viser trivselsvurderingen eller observationer forhold, der er bekymrende, har personalet hver måned mulighed for at få sparring på et tema eller anonymt på et barn. Sparringen kommer fra det

tværfaglige team og består af en psykolog, en tale høre konsulent, en inklusionsmedarbejder, en sundhedsplejerske og en socialrådgiver.

I kommunen anvendes børneparaplyen som det materiale der bruges, når der er behov for mere specifik indsats.

Børneparaplyen har 3 faser.

Fase 1 er det skema mange afdelinger bruger når de skriver referat fra en almindeligt forældre-samtale mellem forældre og det pædagogiske personale. Ofte efter en trivselsvurdering. Også selvom barnet vurderes til at være i grøn position, altså god trivsel.

Fase 2 skemaet bruges når der er behov for en konsultativ samtale med det tværfaglige team. Her er der ikke længere sparring på et anonymt niveau, men specifikt på et barns udfordringer. Formålet er at hjælpe barnet med de mindst indgribende tiltag.

Fase 3 er det skema der anvendes, når der på et konsultativt møde vurderes, at der er behov for mere støtte end det pædagogiske personale kan give.

For både fase 1,2 og 3 gælder, at forældrene inddrages og giver deres bidrag til et samlet billede af barnets trivsel og udfordringer.

I Rinkenæs lægger vi vægt på at børn og deres forældre i udsatte positioner skal være en betydningsfuld og ligeværdig del af fællesskabet, ud fra de forudsætninger de hver især har. Der skal være mulighed for at arbejde med barnets specifikke udfordringer, i tæt samarbejde med forældrene.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Dagtilbud Broager/Gråsten samarbejder med Gråsten skole, Rinkenæs skole og Broager skole. Vi har i et samarbejde lavet aftaler og procedure for et sammenhængende forløb for de kommende skolebørn.

Målet med dette samarbejde er

- At alle børn skal føle sig trygge i overgangen.
- At børnene kender de fysiske rammer og de fleste af de voksne de kommer til at møde ved starten i SFO og skole.
- At børnene er kendte ansigter for de voksne i SFO/skole
- At de voksne i SFO/skole og børnehaver får et gensidigt kendskab til det arbejde der laves med børnene.

Hvordan det praktiseres kan variere fra skole/børnehaver til skole/børnehaver.

Skole/SFO samarbejder med de afdelinger der ligger i de enkelte skoledistrikter:

Gråsten skole, Tumbleby og Vindsuset (delvis Egernsund børnehus, der er med til en del af programmet)

Rinkenæs skole, Rinkenæs børnehus og Kværs børnegård

Broager skole, Himmelblå, Nejs børnegård og Egernsund børnehus

Sfo personale, indskolingslærer og pædagoger fra de børnehaver der hører til den enkelte skole har sammen udarbejdet en plan for de aktiviteter og besøg der finder sted i løbet af året.

Planen evalueres og justeres efter overgang til SFO/skole 1. maj.

Alle skoler og afdelinger har forældremøder inden indskrivning til skole, her deltager både medarbejdere fra børnehaverne, SFO'en og skolen.

I februar og september er der hvert år et møde mellem skolen og de tilhørende dagtilbud. Her informeres skolen om kommende elever der har særlige behov. Dette for at skolen kender og kan tage hensyn til disse behov ved planlægning. Forældre til børn der informeres om på dette møde, vil altid inden mødet være informeret om og givet tilladelse til, at deres barn bliver nævnt.

I Børnehuset deltager SFO personaler i førskolesamtaler i børnehaven. Det gør vi for at SFO og skole kan få et kendskab til både børn og forældre inden opstart. Ligeledes deltager vi i den første skolehjem samtale i skolen, for at understøtte børn og forældre. Begge dele er blevet taget godt imod af forældrene.

Vi besøger hinanden fra begyndelsen af januar og frem til 1.maj

Vi har en skattekasse hvor der lægges de ting i de ældste børn arbejder med her i børnehaven. Den afleveres i SFO og følger med børnene i 0 klasse. Her lægges de ting de arbejder med i 0 klasse og aflevere den igen i børnehaven, så de kommende skolebørn kan se hvad de arbejder med.

Vi har en fællesdag i spejderhytten.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Rinkenæs bruger vi lokalområdet meget. Vi bruger skole, SFO, stranden, parken, spejderhytten, plejehjemmet og kirken. Derudover bruger vi Gråsten landbrugsskole, Gråsten skov, biblioteket, Dybbøl mølle, Gråsten og Sønderborg brand og redning

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

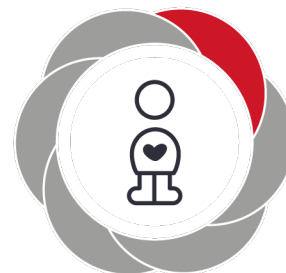

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Rinkenæs arbejder vi på at grupperummene skal være indrettet så de er fleksible og kan bruges i mange sammenhænge. Vi bestræber os på at indrette både ude og inde miljøer, så de giver mest mulig trivsel og læring for børnene. Børnene bliver præsenteret for et roligt og indbydende miljø både ude og inde der inspirerer til kreativitet.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte: At alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte: Samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn i mellem, Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Læringsmiljøer/handlinger:

Alt hvad barnet kan selv, skal det selv

Vi skal give plads og tid til at barnet bliver selvhjulpent i alle sammenhænge.

Eksempel:

1. Af- og påklædning
2. Mærke sig selv: –
varm/kold
sulten/mæt
ked af det/sur/glad osv.
træt
toiletbesøg
3. At udfordre det i dets nærmeste udviklingszone
4. Giver barnet plads til leg og fordybelse
5. lære barnet at sætte ord/ kropssprog/tegn på et ønske –
f.eks. at deltage i en leg
6. Lære barnet at være en god ven
7. Lære barnet at det er ok at fejle

Hvad kan forældre bidrage med:

Alt hvad barnet kan selv, skal det selv

- 1 Af- og påklædning
2. Mærke sig selv – varm/kold
sulten/mæt – ked af det/sur/glad - træt – toiletbesøg
at udfordre det i dets nærmeste udviklingszone
3. Give det plads til leg og fordybelse

4. Kan lave legeaftaler
5. Lære barnet at være en god ven
6. Lære barnet at det er ok at fejle

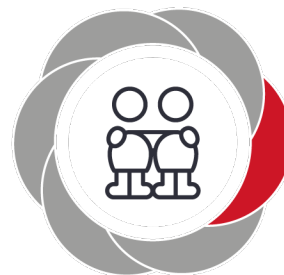
- Vi henviser til vores materiale omkring overgange fra vuggestue til radiser til krudtugler og solsikker og til vores hverdagspædagogik

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskelligheden ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse

Læringsmiljøer/handlinger:

1. Giver dem plads til leg og fordybelse
2. Bestemmer hvem de spiser sammen med så de udvider og udvikler deres sociale relationer
3. Vi kan lave legegrupper så alle børn bliver en del af fællesskabet, og får mulighed for at danne nye venskaber.
4. Lærer dem at være en god ven og se forskelligheder som en ressource.
5. Lærer dem at det er ok at fejle
6. Lære at indgå i sociale sammenhænge med forskellige familiekonstellationer og familier med anden kulturel baggrund.
7. Lære at rumme og respektere børn med særlige udfordringer
8. Lære dem at tale pænt om hinanden og andre

Hvad kan forældre bidrage med:

1. Lave legeaftaler så alle børn bliver en del af fællesskabet, og får mulighed for at danne nye venskaber.
2. Lærer dem at være en god ven og se forskelligheder som en ressource.
3. Lærer dem at det er ok at fejle
4. Lære at indgå i sociale sammenhænge med forskellige familiekonstellationer og familier med anden kulturel baggrund.

5. Lære at rumme og respektere børn med særlige udfordringer
6. Lærer dem at tale pænt om hinanden og andre
7. Lade dem være med til forskellige tilbud i fritiden
f.eks. gymnastik
8. Deltage i Børnehuset arrangementer

I børnehuset skal børnene opleve at de er en del af et fællesskab og de indgår i forskellige relationer.

Børnene skal ses og høres og kunne bidrage til demokratiske processer

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Læringsmiljøer/handlinger:

1. Vi styrker børns sprog/ordforråd ved at sætte ord på det vi gør og ser hele dagen
- 2 I rundkredsen styrker vi deres sprog/ordforråd yderligere ved at arbejde med rim og remser, sanglege, begreber, læser og snakker om bøger osv.
3. Alle børn får taletid
4. Vi laver sprogvurderinger på børn når de er fyldt 3 år og inden skolestart
5. Vi har dialogisk læsning for børn med særlige udfordringer
6. Der skal være overensstemmelse mellem sprog og kropssprog

Hvad kan forældre bidrage med:

Læse bøger

Snakke med børnene f.eks. om dagens oplevelser

Styrke børns sprog/ordforråd ved sætte ord på hvad vi gør og ser f.eks. når I laver mad, handler ind, går ture osv.

Være nærværende

Brug af sut begrænses da det går ud over den sproglige udvikling

I børnehuset bestræber vi os på at have et nuanceret sprog

Vi bestræber os på at det talte sprog og kropssprog hænger sammen.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen".

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte: at alle børn oplever krops- og bevægelses-glæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse

Læringsmiljøer/handlinger:

- Børnene får fodbad/massage og tid til afslapning
- Børnene er hver dag ude på legepladsen, der indbyder til motorisk udfoldelse
- Vi tager på tur for bl.a. at styrke deres udholdenhed
- Børnene styrker finmotorikken ved leg med perler, modellervoks, klippe klistre, tegne, bygge med Lego m.m.
- Grupperne tager på skift til gymnastik i vinterhalvåret

Alle børn bliver motorisk screenet

Alle børn bliver gynget en/to gang i ugen for at styrke deres balance

I vuggen er de også på terapi bolden for at styrke deres balance

Hvad kan forældrene bidrage med:

Alt hvad børn kan selv, skal de selv

Bære deres rygsæk/madkasse selv

Selv tage tøj på

At barnet går selv

Gå ture med jeres barn i forskellig terræn

Lade barnet deltage i de daglige gøremål f.eks. dække bord, skrælle gulerødder, lægge tøj sammen osv.

Give barnet massage

I børnehuset skal børn opleve kroppen i bevægelse men også mindfulness er en del af hverdagen. Alle børn bliver gynget en gang i ugen, og de børn der har brug for ekstra bliver hver dag.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte: at alle børn aktivt observere og undersøge naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaring med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Læringsmiljøer/handlinger:

Vi snakker om årstider

Vi snakker om vejret/ vejrfænomener

Lære børnene at have respekt for naturen som f.eks. ikke smide affald i naturen, ikke trampe på dyr, mindske brug af stanniol, film og plastik

Fra jord til bord

Vi tager på ture i spejderhytten

Vi tager i parken og til stranden

Vuggen tager på cykelture

Vi samler skrald

Vi har ude liv i uge 36 sammen med de andre institutioner i Broager/Gråsten

Vi har udeliv i maj måned

Affaldssortering

Vi arbejder med form, farver og tal

Hvad kan forældre bidrage med:

Lære børnene at have respekt for naturen som f.eks. ikke smide affald i naturen, ikke trampe på dyr, mindske brug af stanniol, film og plastik

Snakke om årstider

Snakke om vejret/ vejrfænomener

Fra jord til bord

Tage i parken og til stranden
tage på cykelture
Samle skrald
Affaldssortering
Sætte ord på form, farver og tal

I Rinkenæs går børnene rigtig meget op i affaldssortering.
Børnene planter forskellige grøntsager som efterfølgende høstes.
Vi har på legepladsen masser af brombær og valnødder som også høstes flittigt.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte: at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte: at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulere børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier

Læringsmiljøer/handlinger:

- Lære at indgå i sociale sammenhænge med forskellige familiekonstellationer og familier med anden kulturel baggrund
- Vi synger sange med børn også sange fra andre lande hvor vi får krop og bevægelse med.
- Vi har emner/er nysgerrige omkring andre lande og kulturer
- Lære at rumme og respektere børn med særlige udfordringer
- Vi har traditioner som at gå i kirke og synger julesange/salmer, holde påske, fastelavn, halloween, Sankt Hans, ringridning, børnenes/Børnehusets fødselsdag, julefest, sommerfest m.m.
- Vi har samarbejde med Rinkenæs skole og plejehjemmet

Hvad kan forældrene bidrage med:

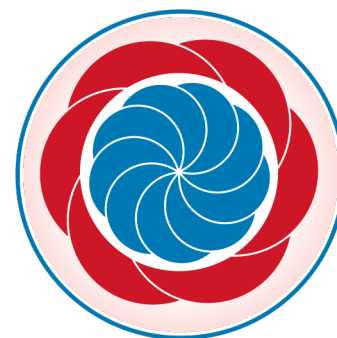
- Lære at indgå i sociale sammenhænge med forskellige familiekonstellationer og familier med anden kulturel baggrund
- Lære børnene at rumme og respektere at ikke alle børn er ens.
- Være imødekommende overfor egne og andre børns nysgerrighed f.eks. kulturelle forskelle

I Rinkenæs skal børnene genkende traditioner og højtider. De skal lære at der er andre kulturer. Vi har børn fra andre kulture og derfor har vi hvert år et emne om andre lande og kulturer.

Evalueringsskultur

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

OVERORDNET EVALUERINGSKULTUR

Hvordan kan det opleves / ses i den daglige pædagogiske praksis, at det pædagogiske personale forholder sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, dannelse, læring og udvikling:

Vi arbejder i Broager/Gråsten med de pædagogiske mål, med tydelig kommunikation og dialog, samt vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi arbejder systematisk med evaluering med udgangspunkt i kerneopgaven før, under og efter den pædagogiske praksis, samt den enkeltes egen rolle.

Der er metodefrihed i forhold til aktivitetens art, processen og det ønskede fokus.

I Rinkenæs Børnehus har vi i første omgang valgt at bruge De tre Trin, eller 1-2-3 modellen, idet det er en let tilgængelig evalueringsmodel. Vi har brugt den og vil fremadrettet bruge den i forbindelse med gennemgangen af vores hverdagspædagogik. Man opstiller det eller de spørgsmål man vil have fokus på – går derefter ud i praksis og afprøver nye tiltag for herefter at reflektere/evaluere sammen med kollegaerne.

- *Evaluering handler om:*
- *1: **Formål** – Alle der er med til at evaluere, skal vide hvad evalueringen handler om og hvad vi skal bruge den til??*
Hvordan hænger evalueringen sammen med de tolv mål i den styrkede pædagogiske læreplan?
- *Hvordan organiserer vi evalueringen, så personalet har mulighed for at fordybe sig undervejs??*
- *2: **dokumentation** – hvordan og i hvilke situationer vil vi dokumentere, så vi opfylder formålet??*
- *Hvordan sikre vi at vi både kigger på det pædagogiske læringsmiljø og det børnene får ud af det*
- *Hvordan vil vi inddrage børnenes perspektiv.*
- *3: **Analyse og ny retning** – hvad viser dokumentationen som f.eks. fotos og tegninger om hvad der sker? Hvordan oplever børnene situationen?*

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Når vi i forhold til vores evalueringskultur, finder andre tilgange eller arbejdsgange i forhold til det beskrevne indskrives de når vi evaluere. Der skrives noter til de ændringer der evt. må komme. Herefter skal forældrerådet have den til gennemkig og den tages op på det efterfølgende møde.